

«Τα Living Labs ως μοχλός ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας στον τομέα των έξυπνων πόλεων»

Βιτσάκης Γιώργος

Υπεύθυνος Ομάδας εκπαίδευσης
Υπολογιστικού Κέντρου Πανεπιστημίου Κρήτης

Χανιά, Απρίλιος 2010

Εισαγωγή

- ▶ Στη σημερινή εποχή όλο και περισσότερο αναγνωρίζεται η ανάγκη δημιουργίας συνεργασιών και εύρεσης καινοτόμων ιδεών για την εξέλιξη του κοινωνικό οικονομικού συστήματος. Η ΕΕ προωθεί πολιτικές που οδηγούν στη δημιουργία καινοτόμων λύσεων με στόχο τη δημιουργία έξυπνων υπηρεσιών και προϊόντων με απώτερο στόχο την υλοποίηση «έξυπνων πόλεων».

Ψηφιακές – Ευφυείς πόλεις: Μεγάλοι τομείς εφαρμογών

1. Οικονομία της γνώσης

- Καινοτομία κατά τομέα δραστηριότητας ή συνοικία της πόλης
- Δικτυακή οικονομία
- Παγκόσμιες αλυσίδες αξίας

2. Αποϋλοποίηση

- Περιβάλλον
- Ενέργεια
- Μεταφορές

3. Διακυβέρνηση πόλεων

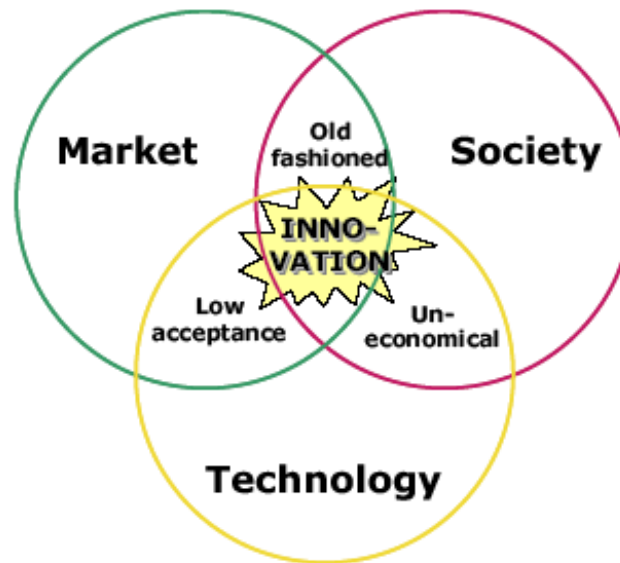
- Ψηφιακή παροχή υπηρεσιών
- Άμεση δημοκρατία
- Συμμετοχική πολεοδομία

Εισαγωγή

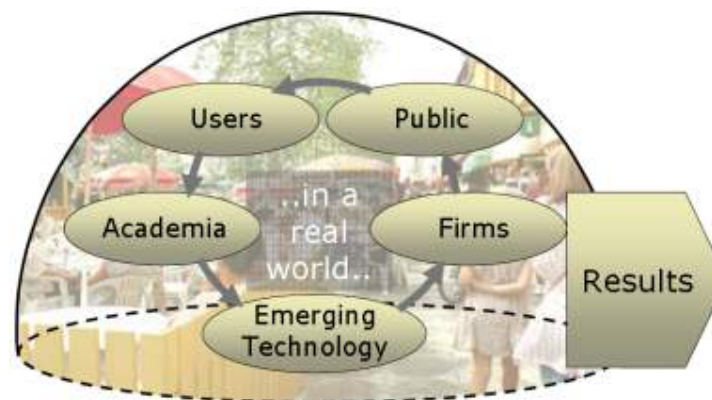

- ▶ Πολλοί δημόσιοι φορείς πλέον υποστηρίζουν σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο την ανάπτυξη ανοιχτών υποδομών καινοτομίας με σκοπό την προώθηση της περιφερειακής καινοτομίας όπως οι πρωτοβουλίες που λαμβάνονται για τα Living Lab.

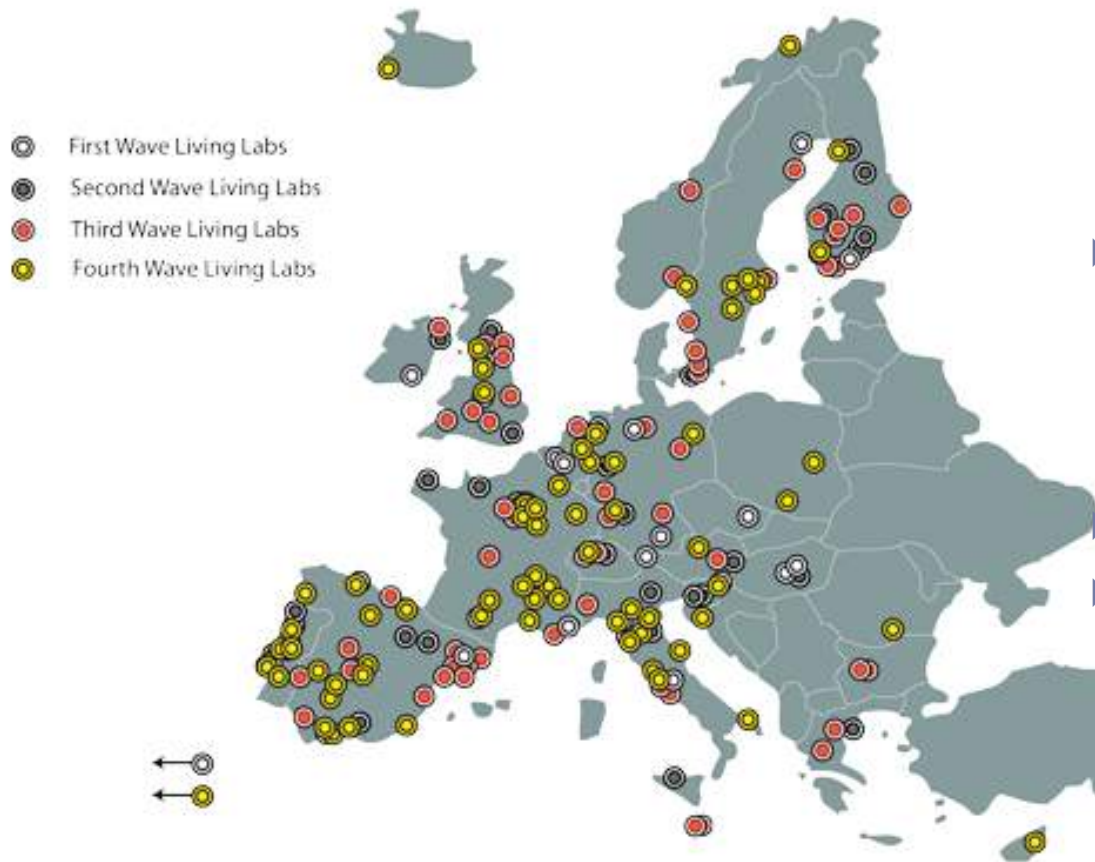

Τι είναι το Living Lab

- ▶ Το *Living Lab* αποτελεί ένα ανοιχτό περιβάλλον συνεργασίας ιδιωτικών και δημόσιων φορέων το οποίο παρέχει τις δυνατότητες για έρευνα, γνώση και ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών. Αποτελεί μία **πλατφόρμα ανάπτυξης και δοκιμής νέων τεχνολογιών αιχμής** με κέντρο τον ίδιο τον **χρήστη** και τις ανάγκες του σε πραγματικό περιβάλλον.
- ▶ Τα ζωντανά εργαστήρια **μοιράζονται γνώση, υπηρεσίες, δεδομένα** και λογισμικό σε βάση κοινού συμφέροντος και επιπρόσθετα έχουν τη δυνατότητα να διακινήσουν όλα τα παραπάνω στη **παγκόσμια αγορά**.

Σύντομη Ιστορία των Living Lab

- ▶ Το Νοέμβριο του 2006 στο Ελσίνκι τέθηκαν οι βάσεις του Ευρωπαϊκού δικτύου των living lab (ENoLL)
- ▶ Μέχρι το 2009 αριθμούσε 129 μέλη ενώ το τέταρτο κύμα που ολοκληρώθηκε στις 14-4-10 στη Μαδρίτη πρόσθεσε ακόμα 118 μέλη.
- ▶ Τον Ιανουάριο του 2010 τέθηκε το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους και εδραιώθηκαν επίσημα στην Ευρωπαϊκή ένωση σε συνεργασία με το δίκτυο Eurocities

Τα Living Labs στην Ευρώπη και τον Κόσμο

OpenLivingLabs
European Network of Living Labs - a first step towards a new Innovation System!

Member of
**European
Network of
Living Labs**

Home
What's a Living Lab?
The mission
About us
The network
Events
Open community
Blog
Ami-Communities
COLLABS

Living labs:
Austria
Belgium
Brazil
Bulgaria
China
Croatia
Czech Rep
Denmark
Finland
France
Germany
Greece
Hungary
Ireland
Italy
Lithuania
Malta
Netherlands
Mozambique
Norway
Poland

118 Membership Applications for the 4th Wave of Enoll Membership

Until January 25th 2010 there was an invitation for the 4th Wave of ENoLL Membership. ENoLL has received 118 membership applications from 36 different countries.

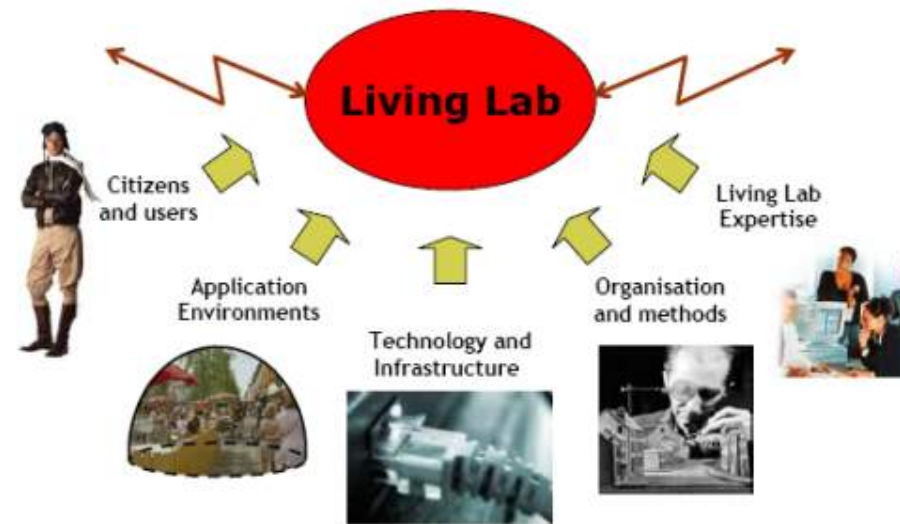
All applicants will receive results from the ENoLL Evaluation Team around March 12, 2010.

What is a Living Lab?

Σήμερα το ευρωπαϊκό δίκτυο των living labs αποτελείται από 20 χώρες της Ευρώπης ενώ τα Living Labs υπάρχουν και σε 10 χώρες εκτός Ευρώπης.

Τα συστατικά ενός living Lab

- ▶ Συνεργασία πολλών φορέων
- ▶ Εταιρείες
- ▶ ΜΚΟ, Οργανώσεις πολιτών
- ▶ Φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης
- ▶ Εκπαιδευτικοί οργανισμοί και ινστιτούτα

Source: Mikael Börjeson, CDT, 8.2.2006, Co-creative Living Labs event.

Γιατί χρειαζόμαστε τα Living Labs;

- ▶ Έχει αλλάξει η έννοια της καινοτομίας και παράλληλα Έχουν αλλάξει οι ανάγκες των χρηστών
- ▶ Τα Living Labs δεν αφορούν μόνο στην παραγωγικότητα και στην ανάπτυξη της οικονομίας και στον ανταγωνισμό αλλά στην νέα καινοτομία που προωθείται από την Ευρωπαϊκή ένωση

Η Καινοτομία σήμερα δεν είναι αυτό που προωθούν οι ερευνητές αλλά αυτό που οι χρήστες υιοθετούν

Τα Living Labs και οι τομείς που καλύπτουν

- ▶ Υπάρχει μεγάλος αριθμός Living Labs στην Ευρώπη με μεγάλο εύρος αντικειμένων.
- ▶ Υγεία, Δημοκρατία και διακυβέρνηση, ενέργεια, νέες τεχνολογίες, ψηφιακές υπηρεσίες, Περιβάλλον κ.α είναι μερικά από τα παραδείγματα.
- ▶ Υπάρχει μεγάλη δράση στον τομέα των έξυπνων πόλεων, η οποία καθετοποιείται στους εξής άξονες
  - ▶ 1. E-participation (ηλεκτρονική συμμετοχή),
  - ▶ 2. E-health (ηλεκτρονική υγεία) και
  - ▶ 3. Manufacturing (κατασκευαστικές καινοτομίες)

Τα Living Labs στην προώθηση της επιχειρηματικότητας

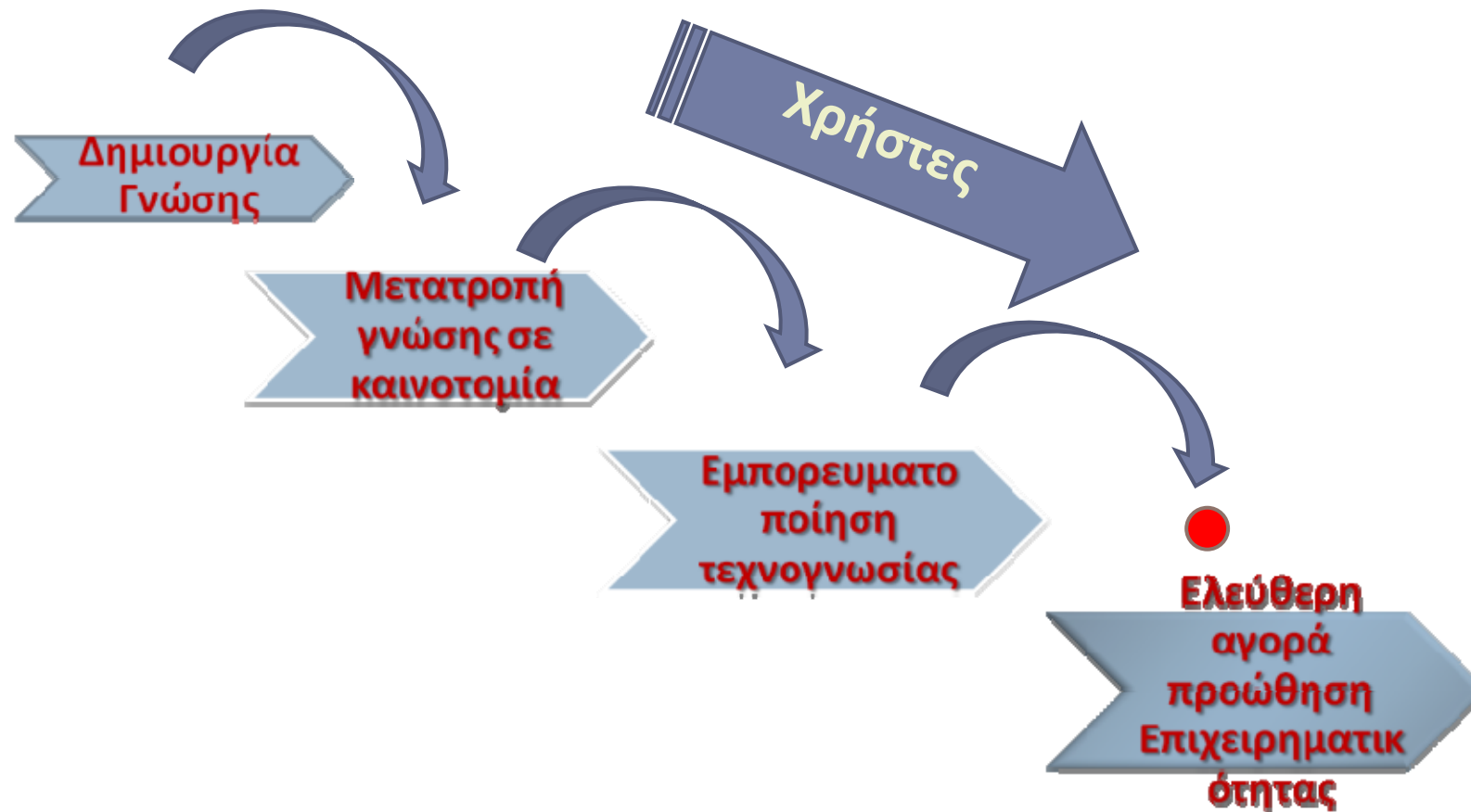

- ▶ Η συνεργασία μεταξύ των living labs διαφορετικών περιοχών μπορεί να δώσει **ώθηση στην ανάπτυξη των τοπικών επιχειρήσεων** μέσω της ελεύθερης διακίνησης δεδομένων, τεχνογνωσίας και προϊόντων, ανοίγοντας με αυτόν τον τρόπο τον δρόμο προς τις διεθνείς αγορές και προάγοντας την επιχειρηματικότητα.

Το 85% των προϊόντων της παραγωγικής ανάπτυξης δεν φτάνει ποτέ στις αγορές

Μόνο το 18% των καινοτόμων προϊόντων επιτυγχάνουν στις αγορές

Πρώθηση επιχειρηματικότητας

Παραδείγματα:

- ▶ Θεματικό Δίκτυο COLLABS

- ▶ Πρόγραμμα Apollon

- ▶ Πρωτοβουλίες μέσω του δικτύου των Living Labs εστιασμένες στην προώθηση της επιχειρηματικότητας.

Χρηματοδότηση των Living Labs από την Ευρωπαϊκή ένωση

- ▶ Υποστήριξη της δημιουργίας και εξάπλωσης των Living Labs από διάφορα προγράμματα της ΕΕ. FP7-ICT, CIP ICT-PSP κ.α.

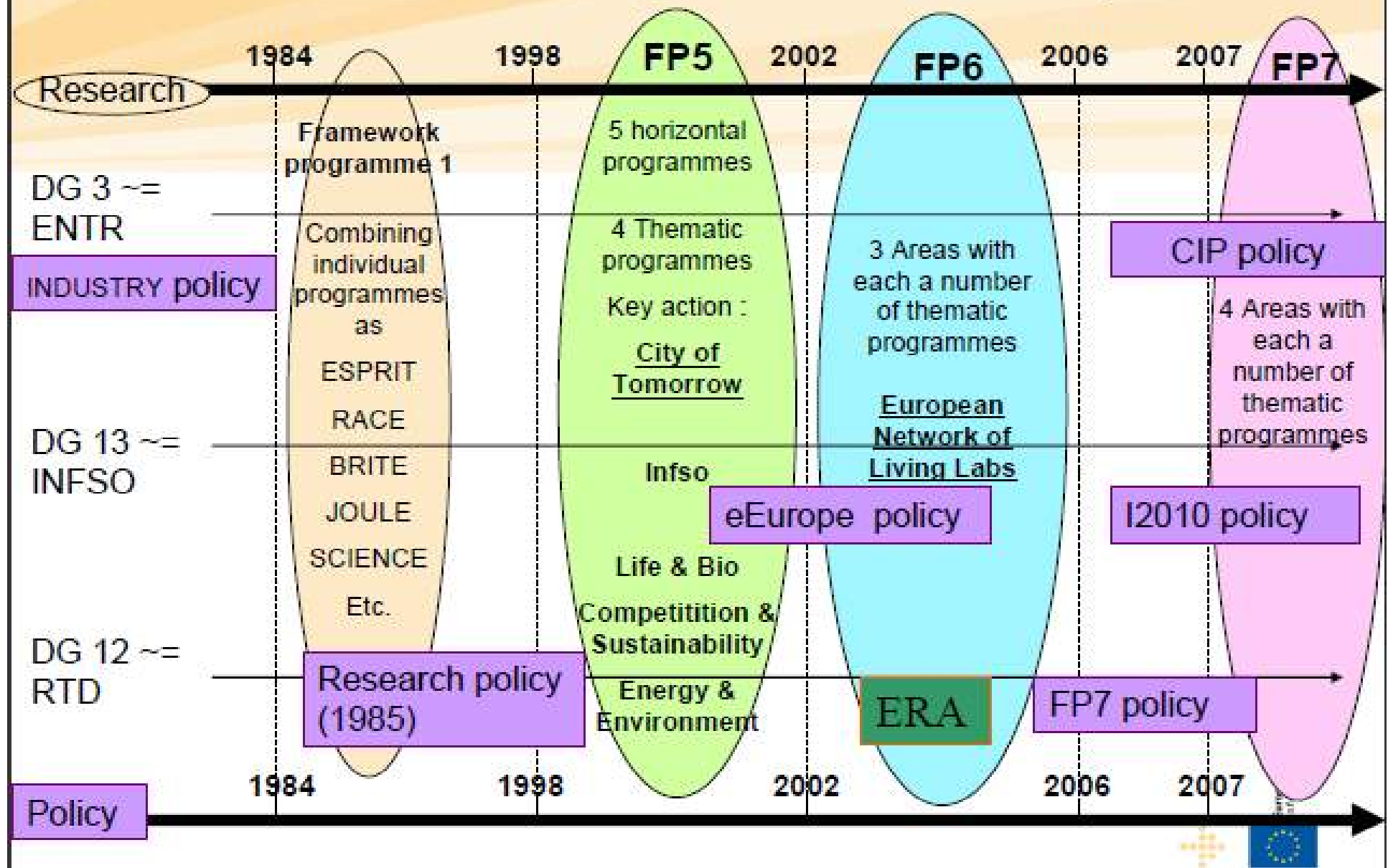

- ▶ Χρηματοδότηση των Living Lab μέσω του **7^{ου} Πλαισίου «Υποστήριξη της πολιτικής για τις τεχνολογίες Πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών»**
- ▶ και της πολιτικής i2010 « **Ενίσχυση της καινοτομίας και της επένδυσης στην ICT έρευνα** » .

7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα

Framework Programmes & Policy

Άγγελος Κτενάς παρουσίαση: «New Infrastructures Paradigms and Experimental Facilities Unit European Commission»

Ποια είναι τα γενικά οφέλη

- ▶ Διακίνηση ιδεών
- ▶ Μεταφορά γνώσης και δεδομένων
- ▶ Δοκιμή νέων τεχνολογιών και προϊόντων
- ▶ Άνοιγμα στην παγκόσμια αγορά
- ▶ Φέρνουν τον χρήστη νωρίς σε επαφή με τη δημιουργική διαδικασία με σκοπό να ανακαλύψουν νέες ανάγκες και συμπεριφορές των χρηστών
- ▶ Γεφυρώνουν το κενό μεταξύ της ανάπτυξης τεχνολογιών και της υιοθέτησης αυτών των προϊόντων από όλους όσους εμπλέκονται στη διαδικασία διακίνησης τους μέσω της συνεργασίας με τους διαφορετικούς φορείς

Αναμενόμενα οφέλη από τη δημιουργία τοπικού Living Lab

- ▶ Για τους τοπικούς φορείς:

Θα αποτελέσει νέα μορφή συνεργασίας που θα φέρει κοντά όλους τους τοπικούς φορείς

Δημιουργία ενός πόλου ανταλλαγής γνώσης και καινοτομιών στην ευρύτερη περιοχή της Κρήτης

- ▶ Για τους χρήστες / πολίτες:

Δίνεται η ευκαιρία να αναμιχθούν σε ένα δίκτυο ανάπτυξης καινοτομίας και να έχουν πρόσβαση σε τεχνολογίες αιχμής, να βελτιωθεί ο τρόπος ζωής τους

Αναμενόμενα οφέλη από τη δημιουργία τοπικού Living Lab

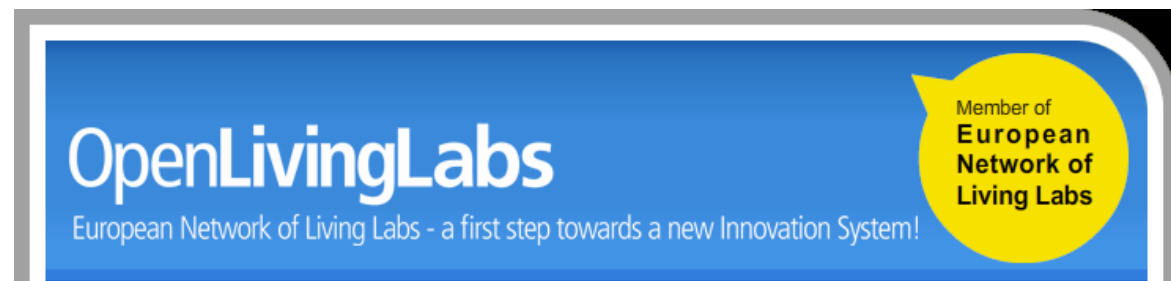

- ▶ Για τις εταιρείες που συμμετέχουν :
  - Καλύτερη αντίληψη των αναγκών των χρηστών
  - Δυνατότητα να δοκιμάσουν νέα προϊόντα με κανονικούς χρήστες σε πραγματικό περιβάλλον και όχι σε εργαστήριο.
  - Πρόσβαση σε μεγαλύτερη αγορά και νέους χρήστες.
- ▶ Για τα ερευνητικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα:
  - Δίνεται η ευκαιρία να συνεργαστούν με εταιρείες ΤΠΕ και να κάνουν τις ιδέες και την έρευνα πραγματικότητα
  - Έρχονται σε επαφή με επιχειρήσεις και την αγορά εργασίας

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης για τα Living Lab

- ▶ Το πανεπιστήμιο Κρήτης προωθεί τη δημιουργία Living Lab στην Κρήτη και την ευρύτερη περιοχή.
- ▶ Πραγματοποιεί διαβουλεύσεις με διάφορους φορείς με γνώμονα τη συνεργασία για τη δημιουργία living Lab
- ▶ Υπάρχει διαθεσιμότητα για συνεργασία και προτάσεις

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!

Βιτσάκης Γιώργος
Ομάδα εκπαίδευσης
Υπολογιστικού Κέντρου Πανεπιστημίου Κρήτης

Πηγές:

- ▶ <http://www.ami-communities.eu/>
- ▶ www.openlivinglabs.eu/
- ▶ www.enoll.org
- ▶ ec.europa.eu/livinglabs
- ▶ ec.europa.eu/ict_psp

-
- ▶ **Smart Cities Workshop: Brussels, EUROCITIES,**
  - ▶ in collaboration with the European Commission's Directorate-General Information Society & Media , 16th-17th November
  - ▶
  - ▶ **e Government Factsheets, European Commission <http://epractice.eu>http, Edition 12.0, July 2009**
  - ▶
  - ▶ **EUROPEAN NETWORK OF LIVING LABS**
  - ▶ New Infrastructure Paradigms and Experimental Facilities, Information Society and Media Directorate General, European Commission, Angelos Ktenas, Ph.D, Senior Policy Coordinator, Living Labs
  - ▶
  - ▶ **A NORDIC-BALTIC RESEARCH AND INNOVATION PROGRAMME ON LIVING LABS** , 29 November 2009
  - ▶
  - ▶ **European Network of Living Labs (ENoLL): How it relates to European Innovation System? Dr. Seija Kulkki,** Center for Knowledge and Innovation Research (CKIR)
  - ▶ Helsinki School of Economics Esoce Net Industrial Forum Rome Jolly Hotel Leonardo da Vinci, December 3, 2007
  - ▶
  - ▶ **Living Labs Information Event,**
  - ▶ **Introduction to Living Labs related project presentations,**
  - ▶ New Infrastructure Paradigms and Experimental Facilities
  - ▶ European Commission - DG Information Society, Per Blixt, Head of Unit F4, January 2009
  - ▶
  - ▶ **The European Network of Living Labs E N o L L,** New Infrastructure Paradigms and Experimental Facilities
  - ▶ Information Society and Media Directorate-General
  - ▶ European Commission, Jean-Pierre Euzen
  - ▶ Head of Sector, Living Labs, Brussels, January 14th 2009

-
- ▶ **Welcome ! Living Labs Information Event**
  - ▶ **Per Blixt**
  - ▶ European Commission - DG INFSO
  - ▶ Head of Unit, New Paradigms and Experimental Facilities, 14 January 2009
  - ▶
  - ▶ **Democratising Online Education through Innovative Methods & Tools: the case of Living Labs**, Charalampos Karagiannidis , Adamantios Koumpis ,May 2008
  - ▶ **Opportunities related to Living Labs in the CIP ICT Policy Support Programme WP 2009 and FP7 ICT Work Programme 2009-10**, Living Labs Information Event
  - ▶ January 2009
  - ▶ **Exploring Business Models for Open Innovation in Rural Living Labs**
  - ▶ Hans Schaffers, Mariluz Guerrero Cordoba, Patrizia Hongisto, Tünde Kallai,
  - ▶ Christian Merz, Johann van Rensburg
  - ▶ **Test and Experimentation Platforms for Broadband Innovation: Examining European Practice**, Unpublished Working Paper, Ballon, Pieter; Pierson, Jo; Deleare, Simon, 2006
  - ▶
  - ▶ **C@R Consortium: Project Report D3.1.2: Synergies management and Integrated Living Labs Requirements**,
  - ▶ **deployment and Development Report**, 2007

-
- ▶ **C@R Consortium: Project report 3.1.1: Living labs Common Methodology Framework, 2006**
  - ▶
  - ▶ **Open Innovation. The New Imperative for creating and profiting from technology**, Chesbrough, Henry Harvard Business School Press 2003
  - ▶
  - ▶ **Open Business models. How to thrive in the new innovation landscape.** Chesbrough, Henry Harvard Business School Press 2006
  - ▶
  - ▶ **State of the art in utilising Living Labs approach to user-centric ICT innovation – a European approach**, Eriksson, Mats; Niitamo, Veli-Pekka; Kulkki Seija, Unpublished Working Paper, 2005
  - ▶
  - ▶ **Creation nets: getting the most from open innovation**, Seely Brown, John; Hagel III, John, The McKinsey Quarterly , 2006 nr. 2
  - ▶
  - ▶ **The rise of Systemic Instruments in Innovation Policy**, Smits Ruud, Kuhlmann Stefan, International Journal of Foresight and Innovation Policy, Vol. 1, Nos. 1 and 2, 2004 pp 4-32
  - ▶
  - ▶ **Customers as Innovators. A new way to create value**, Harvard Business Review OnPoint, Thomke, Stefan; Von Hippel, Eric: Spring 2006
  - ▶
  - ▶ Democratizing Innovation, Von Hippel, Eric, MIT Press 2005